HOTĂRÂREA CURȚII (Camera a doua)

22 decembrie 2010*

În cauza C-208/09,

având ca obiect o cerere de pronunțare a unei hotărâri preliminare formulată în temeiul articolului 234 CE de Verwaltungsgerichtshof (Austria), prin decizia din 18 mai 2009, primită de Curte la 10 iunie 2009, în procedura

Ilonka Sayn-Wittgenstein

împotriva

Landeshauptmann von Wien,

* Limba de procedură: germana.

CURTEA (Camera a doua),

compusă din domnul J. N. Cunha Rodrigues, președinte de cameră, domnii A. Rosas (raportor), U. Lõhmus, A. Ó Caoimh și doamna P. Lindh, judecători,

avocat general: doamna E. Sharpston,
grefier: domnul K. Malacek, administrator,

având în vedere procedura scrisă și în urma ședinței din 17 iunie 2010,

luând în considerare observațiile prezentate:

— pentru doamna Sayn-Wittgenstein, de J. Rieck, Rechtsanwalt;

— pentru guvernul austriac, de doamnele C. Pesendorfer și E. Handl-Petz, în calitate de agenți;

— pentru guvernul ceh, de domnul D. Hadroušek, în calitate de agent;

— pentru guvernul german, de domnii M. Lumma și J. Möller, precum și de doamna J. Kemper, în calitate de agenți;

— pentru guvernul italian, de doamna G. Palmieri, în calitate de agent, asistată de doamna M. Russo, avvocato dello Stato;

— pentru guvernul lituanian, de doamnele R. Mackevičienė și V. Kazlauskaitė-Švenčionienė, în calitate de agenți;

— pentru guvernul slovac, de doamna B. Ricziová, în calitate de agent;

— pentru Comisia Europeană, de doamnele D. Maidani și S. Grünheid, în calitate de agenți,

după ascultarea concluziilor avocatului general în ședința din 14 octombrie 2010,

pronunță prezenta

Hotărâre

1 Cererea de pronunțare a unei hotărâri preliminare privește interpretarea articolului 21 TFUE.

2 Această cerere a fost formulată în cadrul unui litigiu între doamna Sayn-Wittgenstein, cetățean austriac care locuiește în Germania, pe de o parte, și Landeshauptmann von

Wien (șeful guvernului Landului Viena), pe de altă parte, privind decizia acestuia din urmă de a rectifica înscrierea în registrul de stare civilă a numelui de familie Fürstin von Sayn-Wittgenstein, dobândit în Germania în urma adopției de către un cetățean german, pentru a-l înlocui cu numele Sayn-Wittgenstein.

Cadrul juridic

Dreptul austriac

Legea privind abolirea clasei nobiliare și dispozițiile de punere în aplicare

3 Legea privind abolirea clasei nobiliare, a ordinelor seculare de cavaleri și domnițe, precum și a anumitor titluri și demnități (Gesetz über die Aufhebung des Adels, der weltlichen Ritter- und Damenorden und gewisser Titel und Würden) din 3 aprilie 1919 (StGBl. 211/1919), în versiunea aplicabilă acțiunii principale (StGBl. 1/1920, denumită în continuare „Legea privind abolirea clasei nobiliare"), are valoare de lege constituțională în temeiul articolului 149 alineatul (1) din Legea constituțională federală (Bundes-Verfassungsgesetz).

4 Articolul 1 din Legea privind abolirea clasei nobiliare prevede:

„Se abolesc clasa nobiliară, privilegiile onorifice exterioare ale acesteia, precum și titlurile și demnitățile decernate exclusiv ca formă de distincție a titularului și care nu sunt în legătură cu o funcție oficială, cu profesia sau anumite competențe științifice sau artistice, precum și privilegiile onorifice care decurg din acestea pentru cetățenii austrieci."

5 Articolul 4 din această lege prevede:

„Secretarul de stat pentru probleme de interne și învățământ decide care sunt titlurile și demnitățile ce trebuie considerate ca fiind abolite în temeiul articolului 1."

6 Dispozițiile de punere în aplicare adoptate de Secretariatul de Stat pentru Interne și Învățământ, precum și de Secretariatul de Stat pentru Justiție, de comun acord cu celelalte secretariate de stat vizate, referitoare la abolirea clasei nobiliare, precum și a anumitor titluri și demnități (Vollzugsanweisung des Staatsamtes für Inneres und Unterricht und des Staatsamtes für Justiz, im Einvernehmen mit den beteiligten Staatsämtern, über die Aufhebung des Adels und gewisser Titel und Würden) din 18 aprilie 1919 (StGBl. 237/1919) prevăd la articolul 1:

„Abolirea clasei nobiliare, a privilegiilor onorifice exterioare ale acesteia, precum și a titlurilor și demnităților decernate exclusiv ca formă de distincție și care nu sunt în legătură cu o funcție oficială, cu profesia sau cu anumite competențe științifice sau artistice, precum și a privilegiilor onorifice care decurg din acestea privește toți cetățenii austrieci, indiferent dacă au dobândit privilegiile respective în țară sau în străinătate."

7 Articolul 2 din aceste dispoziții de punere în aplicare:

„Articolul 1 din [Legea privind abolirea clasei nobiliare] a abolit:

1. dreptul de a purta particula nobiliară «von» («de»)

[…]

4. dreptul de a purta un titlu de rang nobiliar, precum cavaler («Ritter»), baron («Freiherr»), conte («Graf»), prinț («Fürst»), titlul de duce «Herzog», precum și orice alte apelative similare privind rangul, indiferent dacă acestea sunt naționale sau străine; […]

[…]"

8 Articolul 5 din dispozițiile de punere în aplicare menționate prevede diferite sancțiuni în caz de nerespectare a acestei interdicții.

Normele de drept internațional privat

9 Articolul 9 alineatul (1) prima teză din Legea federală privind dreptul internațional privat (Bundesgesetz über das internationale Privatrecht) din 15 iunie 1978 (BGBl. 304/1978), în versiunea aplicabilă acțiunii principale (BGBl. I, 58/2004), prevede că statutul persoanei fizice este reglementat de legea statului al cărui cetățean este.

10 Conform articolului 13 alineatul (1) din această lege, numele unei persoane este supus regulilor privind statutul persoanei, indiferent de modalitatea de dobândire a numelui.

11 Potrivit articolului 26 din legea menționată, condițiile aplicabile adopției sunt guvernate de legea privind statutul personal al fiecărei părți adoptatoare și statutul adoptatului, în timp ce efectele adopției sunt determinate, în cazul în care există un singur adoptator, de statutul personal al acestuia. Potrivit observațiilor formulate de Republica Austria și autorilor citați în cuprinsul acestor observații, efectele reglementate astfel sunt exclusiv cele de dreptul familiei și nu privesc stabilirea numelui adoptatului, ce continuă să fie reglementat de articolul 13 alineatul (1) din Legea federală privind dreptul internațional privat.

Normele de drept civil

12 Articolul 183 alineatul (1) din Codul civil austriac (Allgemeines bürgerliches Gesetzbuch), în versiunea aplicabilă acțiunii principale (BGBl. 25/1995), prevede:

„În situația în care este adoptat de o singură persoană și raporturile juridice de dreptul familiei cu celălalt părinte încetează în aplicarea articolului 182 alineatul (2) a doua teză, copilul adoptat dobândește numele de familie al adoptatorului […]"

Legea privind starea civilă

13 Articolul 15 alineatul (1) din Legea privind starea civilă (Personenstandsgesetz, BGBl. 60/1983) impune ca o înregistrare să fie rectificată în cazul în care aceasta era incorectă la momentul la care a fost efectuată.

Dreptul german

Normele privind abolirea clasei nobiliare

14 Prin articolul 109 din Constituția Imperiului German (Verfassung des Deutschen Reichs), adoptată la 11 august 1919 la Weimar, s-au abolit, printre altele, toate privilegiile dobândite prin faptul nașterii sau prin rang și s-a prevăzut că titlurile de noblețe rămâneau valabile doar ca parte a numelui de familie și că nu mai puteau fi conferite alte asemenea titluri.

15 În conformitate cu articolul 123 alineatul (1) din Legea fundamentală (Grundgesetz), această dispoziție este și în prezent în vigoare, cu rang de lege ordinară federală (deciziile pronunțate de Bundesverwaltungsgericht la 11 martie 1966 și la 11 decembrie 1996).

Normele de drept internațional privat

16 Articolul 10 alineatul (1) din Legea de punere în aplicare a Codului civil (Einführungsgesetz zum Bürgerlichen Gesetzbuch, denumită în continuare „EGBGB") prevede:

„Numele unei persoane este reglementat de legislația statului de cetățenie."

17 Articolul 22 alineatele (1) și (2) din EGBGB prevede că adopția și efectele sale asupra raporturilor juridice dintre cei implicați în domeniul dreptului familiei sunt reglementate de legea statului al cărui cetățean este adoptatorul.

18 Decizia de trimitere precizează, fapt confirmat de guvernul german, că efectele adopției în ceea ce privește stabilirea numelui se apreciază totuși în funcție de legea statului al cărui cetățean este copilul adoptat, în conformitate cu articolul 10 alineatul (1) din EGBGB. Dreptul internațional privat german prevede că cetățenia persoanei constituie un criteriu de raportare pentru a desemna legea aplicabilă stabilirii numelui de familie.

Acțiunea principală și întrebarea preliminară

19 Reclamanta din acțiunea principală s-a născut în anul 1944 la Viena și are cetățenia austriacă.

20 Prin ordonanța adoptată la 14 octombrie 1991, în temeiul articolelor 1752 și 1767 din Codul civil german (Bürgerliches Gesetzbuch), Kreisgericht Worbis (Germania) a pronunțat adopția reclamantei din acțiunea principală de către domnul Lothar Fürst von Sayn-Wittgenstein, cetățean german. Este necontestat faptul că adopția nu a avut niciun efect asupra cetățeniei reclamantei.

21 Reclamanta din acțiunea principală locuia în Germania la momentul adopției și continuă să locuiască și în prezent în această țară. Instanța de trimitere nu precizează în ce calitate locuiește reclamanta din acțiunea principală în Germania. Totuși, cu ocazia ședinței, reprezentantul reclamantei din acțiunea principală a declarat că aceasta din urmă exercită o activitate profesională în principal în Germania, dar și în afara acestui stat membru, în domeniul imobiliar de înaltă clasă. Reclamanta desfășoară în special activități de vânzare de castele și de reședințe nobiliare sub numele de Ilonka Fürstin von Sayn-Wittgenstein.

22 Prin ordonanța de completare a hotărârii din 24 ianuarie 1992, Kreisgericht Worbis a precizat că, în urma adopției, reclamanta din acțiunea principală a dobândit ca nume la naștere numele de familie al tatălui său adoptiv, în forma „Fürstin von Sayn-Wittgenstein", nume pe care urmează să îl poarte.

23 Autoritățile austriece au procedat la înregistrarea acestui nume de familie în registrul de stare civilă austriac.

24 Din răspunsurile la întrebările adresate de Curte în vederea ședinței, precum și cu ocazia ședinței, a rezultat că reclamantei din acțiunea principală i s-a eliberat un permis de conducere german sub numele Ilonka Fürstin von Sayn-Wittgenstein și că aceasta a înființat o societate în Germania cu același nume. În plus, pașaportul austriac al acesteia a fost reînnoit cel puțin o dată, în cursul anului 2001, și au fost eliberate două certificate de cetățenie de autoritățile consulare austriece din Germania, toate aceste documente fiind întocmite pe numele Ilonka Fürstin von Sayn-Wittgenstein.

25 La 27 noiembrie 2003, Verfassungsgerichtshof (Curtea Constituțională) (Austria) s-a pronunțat într-o cauză în care circumstanțele erau similare cu cele ale reclamantei din acțiunea principală. Redând pe scurt stadiul la care se afla dreptul austriac, instanța a hotărât că Legea privind abolirea clasei nobiliare, care are rang de normă constituțională și care aplică, în acest domeniu, principiul egalității, împiedica un cetățean austriac să dobândească un nume de familie ce conține un fost titlu de noblețe pe calea adopției de către un cetățean german care poartă în mod legal acest titlu de noblețe ca element constitutiv al numelui său. Astfel, în conformitate cu Legea privind abolirea clasei nobiliare, cetățenii austrieci nu pot să poarte titluri de noblețe, inclusiv titluri de origine străină. Această hotărâre a confirmat, de altfel, jurisprudența anterioară potrivit căreia legislația austriacă, spre deosebire de cea germană, nu permitea ca numele de familie să fie format potrivit unor reguli diferite în cazul bărbaților, respectiv în cazul femeilor.

26 În urma acestei hotărâri, Landeshauptmann von Wien a considerat că actul de naștere al reclamantei din acțiunea principală întocmit în urma adopției era incorect. Printr-o scrisoare din 5 aprilie 2007, ce făcea trimitere la hotărârea respectivă, acesta au adus la cunoștința reclamantei din acțiunea principală intenția sa de a corecta numele de familie în registrul de nașteri, în sensul ca acesta să devină „Sayn-Wittgenstein”.

27 În pofida obiecțiilor formulate de reclamanta din acțiunea principală, care invoca în special dreptul, întemeiat pe legislația Uniunii, de a călători în statele membre fără a fi nevoită să procedeze la schimbarea numelui, prin decizia din 24 august 2007,

Landeshauptmann von Wien a dispus ca nume de familie al reclamantei din acțiunea principală să fie înregistrat, prin intermediul unei înscrieri rectificative, în registrul de stare civilă ca „Sayn-Wittgenstein”.

28 Întrucât contestația administrativă formulată împotriva acestei decizii a fost respinsă prin decizia din 31 martie 2008, reclamanta din acțiunea principală a solicitat Verwaltungsgerichtshof anularea acesteia.

29 În fața acestei instanțe, reclamanta din acțiunea principală invocă în special drepturile sale de liberă circulație și de liberă prestare a serviciilor, garantate de tratate.

30 Potrivit reclamantei din acțiunea principală, nerecunoașterea efectelor adopției asupra dreptului privind numele constituie un obstacol în calea liberei circulații a persoanelor, întrucât ea ar fi nevoită să poarte nume de familie diferite în diferitele state membre. Reclamanta din acțiunea principală consideră, referitor la criteriul ordinii publice, că statele membre se obligă reciproc să restrângă aplicarea acestuia la situațiile cele mai necesare și flagrante, iar, în celelalte situații, să acorde cea mai mare încredere posibilă deciziilor luate de celelalte state membre și să recunoască aceste decizii. Aplicarea criteriului ordinii publice ar presupune de asemenea existența unei legături puternice pe care simpla cetățenie nu ar putea să o stabilească.

31 Reclamanta din acțiunea principală susține, pe de altă parte, că schimbarea numelui de familie Fürstin von Sayn-Wittgenstein pe care l-a purtat neîntrerupt timp de 15 ani ar reprezenta o atingere adusă dreptului la respectarea vieții de familie garantat de articolul 8 din Convenția europeană pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, semnată la Roma la 4 noiembrie 1950. Desigur, atingerea adusă acestui drept ar fi permisă printr-o lege, în speță Legea austriacă privind starea civilă, dar în acest caz ar fi vorba despre o atingere adusă unui drept dobândit în

mod legal, cu bună-credință și care nu poate face obiectul unei ingerințe în lipsa unei necesități specifice.

32 În fața Verwaltungsgerichtshof, Landeshauptmann von Wien solicită respingerea acțiunii. Acesta susține, în special, că nu există, în speță, nicio împrejurare care ar conduce la încălcarea dreptului la liberă circulație prevăzut la articolul 21 TFUE și la existența unor inconveniente serioase pentru reclamanta din acțiunea principală de natura celor descrise în Hotărârea din 14 octombrie 2008, Grunkin și Paul (C-353/06, Rep., p. I-7639). Astfel, acesteia nu i s-ar solicita să folosească nume diferite, ci doar să elimine elementul nobiliar „Fürstin von" din cadrul numelui de familie Sayn-Wittgenstein, care ar rămâne neschimbat. Chiar dacă rectificarea înregistrării în registrul de stare civilă ar genera inconveniente de ordin profesional sau personal pentru reclamanta din acțiunea principală, acestor inconveniente nu ar trebui să li se acorde o asemenea importanță, încât să justifice nerespectarea Legii privind abolirea clasei nobiliare, care are rang de normă constituțională, a contribuit la crearea Republicii Austria și a aplicat, în acest domeniu, principiul egalității. În caz contrar, ar rezulta o încălcare gravă a valorilor fundamentale pe care se întemeiază ordinea juridică austriacă.

33 În sfârșit, Landeshauptmann von Wien susține că, potrivit normelor de conflict germane, numele unei persoane este reglementat de dreptul statului al cărui cetățean este această persoană. În aplicarea corectă a legii, Kreisgericht Worbis ar fi trebuit să aprecieze că numele reclamantei din acțiunea principală ar fi trebuit să fie stabilit potrivit dreptului austriac. Întrucât dreptul austriac nu permite forma „Fürstin von Sayn-Wittgenstein", atribuirea acestui nume reclamantei din acțiunea principală ar fi trebuit să fie considerată incorectă și din perspectiva dreptului german.

34 Verwaltungsgerichtshof apreciază că reclamanta din acțiunea principală, cetățean austriac care locuiește în Germania, poate, în principiu, să invoce articolul 21 TFUE. Arătând că, în Hotărârea Grunkin și Paul, Curtea nu a trebuit să se pronunțe cu privire la aspecte referitoare la ordinea publică atunci când a considerat că un obstacol în calea libertății de circulație nu s-ar putea justifica decât dacă s-ar întemeia pe

considerații obiective și dacă ar fi proporțional cu obiectivul legitim urmărit, instanța de trimitere își pune întrebarea dacă, în speță, o restricție adusă libertății de circulație ce poate rezulta din modificarea numelui de familie al reclamantei din acțiunea principală ar putea fi totuși justificată în raport cu interdicția de a purta titluri de noblețe, ridicată la rang de dispoziție constituțională, în măsura în care această normă interzice cetățenilor austrieci să poarte astfel de titluri, chiar și în situația în care ar găsi un temei de drept în legislația germană.

35 În aceste condiții, Verwaltungsgerichtshof a hotărât să suspende judecarea cauzei și să adreseze Curții următoarea întrebare preliminară:

„Articolul [21 TFUE] se opune unei dispoziții conform căreia autoritățile competente ale unui stat membru refuză recunoașterea numelui de familie al unei persoane (adulte) adoptate, stabilit într-un alt stat membru, în cazul în care acest nume de familie conține un titlu de noblețe care nu este permis în primul stat membru (chiar în temeiul dreptului constituțional al acestui stat)?”

Cu privire la întrebare

36 Prin intermediul întrebării formulate, instanța de trimitere solicită, în esență, să se stabilească dacă articolul 21 TFUE trebuie să fie interpretat în sensul că se opune posibilității autorităților unui stat membru de a refuza, în circumstanțe precum cele din acțiunea principală, să recunoască, cu toate elementele sale, un nume de familie al unui cetățean al acestui stat, astfel cum a fost stabilit într-un al doilea stat membru, în care locuiește cetățeanul respectiv, cu ocazia adopției sale la vârsta adultă de către un cetățean al acestui al doilea stat membru, în cazul în care acest nume de familie

conține un titlu de noblețe care nu este permis în primul stat membru în temeiul dreptului constituțional.

Observații introductive cu privire la dispozițiile aplicabile ale dreptului Uniunii

37 În prealabil, trebuie constatat că situația reclamantei din acțiunea principală intră în domeniul de aplicare material la dreptului Uniunii.

38 Deși, în stadiul actual al dreptului Uniunii, normele care reglementează numele de familie al unei persoane și purtarea titlurilor de noblețe intră în competența statelor membre, acestea trebuie totuși, în exercitarea acestei competențe, să respecte dreptul Uniunii (a se vedea în acest sens Hotărârea Grunkin și Paul, citată anterior, punctul 16).

39 Este cert că reclamanta din acțiunea principală este cetățean al unui stat membru și că, în calitatea sa de cetățean al Uniunii, și-a exercitat libertatea de circulație și de ședere într-un alt stat membru. Prin urmare, ea poate invoca libertățile recunoscute de articolul 21 TFUE oricărui cetățean al Uniunii.

40 Pe de altă parte, în cursul ședinței, s-a precizat că reclamanta din acțiunea principală exercită în Germania o activitate profesională de prestare de servicii în favoarea unor destinatari dintr-unul sau mai multe alte state membre. Prin urmare, reclamanta ar putea invoca, în principiu, libertățile recunoscute la articolul 56 TFUE.

41 Este cert că, în speță, instanța de trimitere adresează Curții o întrebare referitoare la interpretarea articolului 21 TFUE în legătură cu Hotărârea Grunkin și Paul, citată anterior, și nu la recunoașterea într-un stat membru a unui nume de familie dobândit într-un alt stat membru, indiferent de exercitarea sau de neexercitarea unei activități economice de către persoana vizată. În această privință, trebuie menționat că instanța de trimitere nu apreciază că este util să precizeze în ce calitate locuiește reclamanta din acțiunea principală în Germania. Prin întrebarea formulată, instanța de trimitere urmărește în esență să afle dacă considerații de ordin constituțional pot autoriza un stat membru să nu recunoască, cu toate elementele sale, numele dobândit de unul dintre cetățenii săi într-un alt stat membru, iar nu dacă nerecunoașterea unui nume dobândit în mod legal într-un alt stat membru reprezintă un obstacol în calea liberei prestări a serviciilor garantată prin articolul 56 TFUE.

42 Se impune, așadar, să se analizeze din perspectiva articolului 21 TFUE refuzul autorităților unui stat membru de a recunoaște, cu toate elementele sale, un nume de familie al unui cetățean al acestui stat dobândit prin adopție într-un alt stat membru, în care locuiește respectivul cetățean.

Cu privire la existența unei restricții aduse libertății de circulație și de ședere a cetățenilor Uniunii

Observațiile prezentate Curții

43 Reclamanta din acțiunea principală susține că nerecunoașterea, în aplicarea normelor austriece care interzic titlurile de noblețe, a elementelor nobiliare ale numelui dobândit în mod legal în Germania, în temeiul unei decizii judecătorești care nu mai poate fi atacată și care este, așadar, obligatorie în ordinea juridică germană, are ca efect faptul că, în actele de identitate care îi vor fi eliberate în Austria, numele său va fi

înscris în mod diferit de numele pe care trebuie să îl poarte în Germania. Or, din Hotărârea Grunkin și Paul, citată anterior, ar decurge faptul că nerecunoașterea de către un stat membru a unui nume dobândit într-un alt stat membru și obligația aferentă de a purta nume diferite în aceste două state membre aduc atingere dreptului oricărui cetățean al Uniunii de a circula liber în temeiul articolului 21 alineatul (1) TFUE.

44 Guvernele care au prezentat observații Curții susțin în schimb că nu există un obstacol în calea liberei circulații a reclamantei din acțiunea principală.

45 Potrivit guvernelor austriac și german, pe de o parte, situația de fapt din acțiunea principală diferă de ipoteza în care o persoană care și-a exercitat dreptul de liberă circulație și de ședere pe teritoriul unui alt stat membru este obligată să poarte în statul membru al cărui cetățean este un nume diferit de cel deja atribuit și înregistrat în statul membru în care s-a născut și în care locuiește, calificată drept obstacol în Hotărârea Grunkin și Paul, citată anterior. Fiind cetățean austriac, născut în Austria, reclamanta din acțiunea principală nu ar putea face dovada identității sale decât pe baza actelor și a documentelor eliberate de autoritățile austriece. În registrul de stare civilă german nu ar figura nicio înscriere referitoare la reclamanta din acțiunea principală, astfel încât nu ar putea exista divergențe între formele în care este înscris numele său de familie în aceste registre în Germania, respectiv în Austria.

46 Pe de altă parte, faptul că, într-un stat membru, un titlu de noblețe nu poate să facă parte integrantă dintr-un nume de familie în temeiul dreptului național aplicabil stabilirii numelui în acest stat nu ar genera niciun inconvenient pentru un cetățean al unui stat membru în ceea ce privește garanția liberei circulații. Niciunul dintre inconvenientele menționate în cauza care a determinat pronunțarea Hotărârii Grunkin și Paul, citată anterior, nu ar putea interveni în prezenta speță. În special, rectificarea

numelui înscris în registrul de stare civilă austriac nu ar face să apară riscul concret de îndoieli cu privire la identitatea reclamantei din acțiunea principală.

47 Potrivit guvernului austriac, chiar dacă, în aplicarea dreptului austriac, se înlătură titlul de noblețe „Fürst" și particula nobiliară „von", elementele esențiale de individualizare a numelui de familie s-ar păstra. Astfel, în opinia acestui guvern, dacă reclamanta din acțiunea principală utilizează în Germania numele de Fürstin von Sayn-Wittgenstein în viața de fiecare zi și prezintă un act de identitate cu numele doamna Sayn-Wittgenstein, autoritățile germane vor fi întotdeauna în măsură să o identifice cu certitudine și să o recunoască, dat fiind că între Germania și Austria nu există barieră lingvistică.

48 Guvernul ceh apreciază că nerecunoașterea într-un stat membru a unei părți a numelui care este autorizat într-un alt stat membru, în aplicarea unei legislații precum cea în cauză în acțiunea principală, nu constituie o încălcare a articolului 21 TFUE. Astfel, funcția pe care o îndeplinesc titlurile ar fi diferită în mod esențial de funcția pe care o îndeplinește numele de familie. În timp ce numele ar avea funcția de a identifica persoana care îl poartă, titlul ar avea funcția de a recunoaște unei persoane un anumit statut social. Or, oricare stat membru ar avea competența exclusivă de a hotărî dacă acordă un anumit statut social unei persoane sau alteia.

49 Guvernul italian consideră că niciun inconvenient menționat în Hotărârea Grunkin și Paul, citată anterior, drept consecințe potențiale defavorabile ce rezultă din diversitatea de nume de familie atribuite de diferitele state membre aceleiași persoane nu pare să existe în acțiunea principală. Nu ar fi vorba despre o diversitate de nume de familie, ci mai degrabă despre prezența sau despre absența unui titlu de noblețe, în completarea numelui de familie. Acest titlu ar identifica statutul social specific și ar fi distinct de numele de familie, singurul care identifică cu adevărat persoana. Nu ar exista niciun motiv pentru riscul de îndoieli cu privire la identitatea persoanei sau la

veridicitatea unor documente care o privesc, indiferent dacă ele conțin sau nu conțin acest titlu de noblețe.

50 Guvernul slovac arată că, în temeiul normelor de drept internațional privat austriece și germane, numele unei persoane este reglementat de legea statului al cărui cetățean este această persoană. Din convențiile internaționale la care este parte contractantă Republica Federală Germania ar reieși că prenumele și numele de familie sunt reglementate, în principiu, de legea statului al cărui cetățean este persoana și că un stat contractant trebuie să se opună schimbării numelui de familie al cetățenilor altui stat contractant dacă aceștia nu sunt în același timp cetățeni naționali.

51 Comisia Europeană apreciază că articolul 21 TFUE se opune în principiu nerecunoașterii elementelor constitutive ale numelui dobândit în mod legal într-un alt stat membru decât cel al cărui cetățean este persoana interesată. Faptul că unui cetățean care și-a exercitat dreptul la liberă circulație nu i se permite să poarte, în statul său de origine, numele de familie dobândit în mod legal prin adopție într-un alt stat membru ar fi în principiu incompatibil cu statutul fundamental al resortisanților statelor membre pe care îl reprezintă cetățenia Uniunii. Nu ar fi exclus totuși ca motive specifice să poată justifica restricția adusă liberei circulații a persoanelor într-un caz precum cel care face obiectul acțiunii principale.

Răspunsul Curții

52 Trebuie arătat cu titlu introductiv că numele unei persoane este un element constitutiv al identității sale și al vieții sale private, a cărei protecție este consacrată la articolul 7 din Carta drepturilor fundamentale a Uniunii Europene, precum și la articolul 8 din Convenția europeană pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale. Deși articolul 8 din convenție nu se referă în mod explicit la nume,

numele unei persoane are legătură cu viața sa privată și de familie din moment ce acesta reprezintă un mod de identificare a persoanei și o legătură cu o anumită familie (a se vedea în special Curtea Europeană a Drepturilor Omului, Hotărârea Burghartz împotriva Elveției din 22 februarie 1994, seria A, nr. 280-B, p. 28, § 24, și Hotărârea Stjerna împotriva Finlandei din 25 noiembrie 1994, seria A, nr. 299-B, p. 60, § 37).

53 O reglementare națională care dezavantajează anumiți resortisanți naționali pentru simplul motiv că și-au exercitat libertatea de circulație și de ședere într-un alt stat membru constituie o restricție privind libertățile recunoscute de articolul 21 alineatul (1) TFUE oricărui cetățean al Uniunii (a se vedea printre altele Hotărârea Grunkin și Paul, citată anterior, punctul 21, Hotărârea din 4 decembrie 2008, Zablocka-Weyhermüller, C-221/07, Rep., p. I-9029, punctul 35, precum și Hotărârea din 23 aprilie 2009, Rüffler, C-544/07, Rep., p. I-3389, punctul 73).

54 Din jurisprudența Curții rezultă că obligarea unei persoane care și-a exercitat dreptul de liberă circulație și de ședere pe teritoriul unui alt stat membru de a purta, în statul membru al cărui cetățean este, un nume diferit de cel deja atribuit și înregistrat în statul membru în care s-a născut și locuiește poate împiedica exercitarea dreptului de liberă circulație și de ședere pe teritoriul statelor membre, consacrat la articolul 21 TFUE (Hotărârea Grunkin și Paul, citată anterior, punctele 21 și 22).

55 În Hotărârea din 2 octombrie 2003, Garcia Avello (C-148/02, Rec., p. I-11613), s-a decis că este incompatibilă cu articolele 12 CE și 17 CE legislația unui stat membru care are ca efect constrângerea unei persoane să poarte nume de familie diferite în state membre diferite. În acest context, în privința copiilor care au cetățenia a două state membre, Curtea a constatat deja că o diversitate de nume de familie este de natură să provoace persoanelor interesate inconveniente majore atât de ordin profesional, cât și privat, care rezultă, în special, din dificultatea de a beneficia, în statul membru ai căror resortisanți sunt, de efectele juridice ale diplomelor sau ale documentelor întocmite sub numele recunoscut într-un alt stat membru, a cărei cetățenie o au de asemenea. De asemenea, persoana interesată poate întâmpina dificultăți în legătură

cu, printre altele, întocmirea de atestate, certificate și diplome în cuprinsul cărora se va putea constata cu claritate o divergență în raport cu numele de familie. Acest fapt poate suscita îndoieli cu privire la identitatea persoanei respective, la autenticitatea documentelor prezentate sau la veridicitatea datelor pe care le conțin (a se vedea în acest sens Hotărârea Garcia Avello, citată anterior, punctul 36).

56 La punctul 24 din Hotărârea Grunkin și Paul, citată anterior, Curtea s-a pronunțat în sensul că astfel de inconveniente majore puteau apărea în aceeași modalitate în cazul în care copilul avea cetățenia unui singur stat membru, dar statul membru de origine refuză să recunoască numele de familie dobândit de copil în statul în care s-a născut și locuiește.

57 Guvernele austriac și german susțin că acțiunea principală se distinge de cauza care a determinat pronunțarea Hotărârii Grunkin și Paul, citată anterior, întrucât această din urmă cauză privea refuzul de a recunoaște într-un stat membru un nume în forma înscrisă în mod legal în registrele serviciilor de stare civilă ale altui stat membru în temeiul competențelor care le aparțin. Situația la originea respectivei cauze ar fi rezultat din faptul că, în statul membru de naștere și de ședere, stabilirea numelui se raporta la locul de ședere, în timp ce în statul al cărui cetățean era persoana interesată, numele se stabilea prin raportare la cetățenie. În schimb, potrivit guvernelor austriac și german, dreptul material aplicabil cauzei principale, desemnat atât potrivit normelor de conflict germane, cât și celor austriece, este exclusiv dreptul austriac.

58 Potrivit acestor guverne, Kreisgericht Worbis nu avea, așadar, competența, nici în temeiul dreptului german, nici al celui austriac, să stabilească numele de familie al reclamantei din acțiunea principală în forma aleasă, dat fiind că numele de familie pe care l-a precizat era nelegal în dreptul austriac din două privințe, mai precis includerea unui fost titlu de noblețe și a particulei „von", precum și utilizarea unei forme

pentru feminin. Spre deosebire de cauza care a determinat pronunțarea Hotărârii Grunkin și Paul, citată anterior, diferitele autorități naționale nu ar fi procedat la înscrierea în registrul de stare civilă a unor nume de familie divergente. În consecință, înscrierea rectificată în Austria nu ar privi un nume de familie conferit în mod valabil într-un alt stat membru, ci un nume atribuit din eroare, mai întâi de Kreisgericht Worbis și ulterior de serviciile de stare civilă austriece.

59 Pe de altă parte, mai multe guverne care au prezentat observații Curții susțin că reclamanta din acțiunea principală nu ar întâmpina niciun inconvenient în caz de rectificare a numelui său de familie în registrul de stare civilă austriac. Pe de o parte, ea nu ar fi obligată să utilizeze nume de familie diferite în diferitele state membre, dat fiind că înscrierea, îndreptată, în acest registru ar fi valabilă pe viitor în toate împrejurările. Pe de altă parte, elementul central, care identifică numele său de familie, Sayn-Wittgenstein, s-ar păstra și, prin urmare, ar fi exclusă orice confuzie cu privire la identitatea reclamantei, fiind eliminat doar complementul nedeterminant „Fürstin von".

60 În această privință, se impune constatarea că, potrivit precizărilor de la dosar, numele reclamantei din acțiunea principală figurează într-un singur registru de stare civilă, mai exact registrul austriac, iar autoritățile austriece sunt singurele care pot elibera acesteia documente oficiale, precum un pașaport sau un certificat de cetățenie, astfel încât o singură modificare a numelui înscris nu va da naștere niciunui conflict cu registrele de stare civilă ținute sau cu documente oficiale asemănătoare eliberate de către un alt stat membru.

61 Se impune să se menționeze în continuare și faptul că pentru efectuarea multor activități cotidiene, atât în domeniul public, cât și în cel privat, este necesară dovedirea identității, care se efectuează de regulă prin prezentarea pașaportului. Întrucât reclamanta din acțiunea principală nu are decât cetățenia austriacă, întocmirea documentului respectiv este de competența exclusivă a autorităților austriece.

62 În cursul ședinței s-a arătat totuși că reclamantei din acțiunea principală i s-a eliberat un pașaport cu numele Fürstin von Sayn-Wittgenstein de către autoritățile consulare austriece din Germania în decursul celor 15 ani scurși de la prima înscriere a numelui său de familie „Fürstin von Sayn-Wittgenstein” în Austria și până la decizia de a-l rectifica în „Sayn-Wittgenstein”. Mai mult, potrivit precizărilor din dosar, reclamantei din acțiunea principală i s-a eliberat un permis de conducere german, iar aceasta a constituit o societate în Germania, înmatriculată în registrul comerțului cu numele Ilonka Fürstin von Sayn-Wittgenstein.

63 Astfel cum a arătat avocatul general la punctul 44 din concluzii, este probabil ca reclamanta din acțiunea principală să fi fost înregistrată de autoritățile germane în calitate de rezident străin și să fi fost afiliată la organismele germane de securitate socială, pentru asigurările de sănătate și pentru pensie. În afară de menționarea numelui său în dosare oficiale, pe parcursul celor 15 ani de la prima înregistrare a numelui său ca „Fürstin von Sayn-Wittgenstein” în Austria și până la emiterea deciziei de rectificare în „Sayn-Wittgenstein”, este indiscutabil că apelanta și-a deschis conturi bancare în Germania și a încheiat în acest stat contracte aflate în derulare, precum contracte de asigurare. Aceasta a locuit pentru o perioadă considerabilă într-un stat membru folosind un anumit nume, despre care există numeroase evidențe oficiale atât în domeniul public, cât și în cel privat.

64 În sfârșit, în ceea ce privește argumentul potrivit căruia rectificarea numelui reclamantei din acțiunea principală ar crea probleme pentru dovedirea identității sale în măsura în care numai titlul de noblețe „Fürstin von” nu ar fi recunoscut, trebuie să se ia în considerare faptul că, potrivit dreptului german, termenii „Fürstin von” nu sunt considerați un titlu de noblețe, ci un element constitutiv al numelui legal dobândit în statul de ședere.

65 În consecință, numele Fürstin von Sayn-Wittgenstein este în Germania un singur nume de familie compus din mai multe elemente. După cum în cauza care a

determinat pronunțarea Hotărârii Grunkin și Paul, citată anterior, numele Grunkin-Paul era diferit de numele Grunkin și Paul, în acțiunea principală numele Fürstin von Sayn-Wittgenstein și Sayn-Wittgenstein nu sunt identice.

66 Or, pot apărea confuzii și inconveniente din cauza divergenței dintre două nume aplicate aceleași persoane.

67 Astfel, pentru reclamanta din acțiunea principală constituie un „inconvenient major" în sensul Hotărârii Grunkin și Paul, citată anterior, faptul că este obligată să modifice toate evidențele oficiale ale numelui Fürstin von Sayn-Wittgenstein atât din domeniul public, cât și din cel privat, dat fiind că actele sale de identitate oficiale o desemnează în prezent cu un alt nume. Chiar dacă, odată efectuată, modificarea va elimina orice divergență viitoare, este probabil ca reclamanta din acțiunea principală să dețină sau să fie obligată să prezinte documente eliberate sau întocmite înainte de modificare, în care apare un nume de familie diferit de cel care figurează în noile sale acte de identitate.

68 În consecință, de fiecare dată când reclamanta din acțiunea principală, prezentând pașaportul cu numele Sayn-Wittgenstein va trebui să își dovedească identitatea sau numele său de familie în Germania, statul său de reședință, există riscul să fie nevoită să înlăture bănuielile de fals în declarații pe care le poate suscita divergența dintre numele, rectificat, din actele sale de identitate austriece și numele pe care l-a utilizat de 15 ani în viața de fiecare zi, care a fost recunoscut în Austria până la rectificarea în cauză și care este indicat în documentele întocmite în privința sa în Germania, de exemplu permisul de conducere.

69 Curtea a constatat deja că, de fiecare dată când numele utilizat într-o situație concretă nu corespunde cu cel care figurează în documentul prezentat cu titlu de dovadă a identității unei persoane ori când numele care figurează în două documente prezentate împreună nu este același, o astfel de divergență de nume de familie poate provoca îndoieli cu privire la identitatea acestei persoane, precum și la autenticitatea

documentelor prezentate sau la veridicitatea datelor pe care acestea le conțin (Hotărârea Grunkin și Paul, citată anterior, punctul 28).

70 Chiar dacă acest risc nu este atât de mare precum inconvenientele majore care puteau apărea pentru copilul în cauza care a determinat pronunțarea Hotărârii Grunkin și Paul, citată anterior, riscul concret, în circumstanțe precum cele din acțiunea principală, de a fi nevoit, din cauza diversității de nume, să elimine îndoielile privind identitatea sa constituie o împrejurare de natură să împiedice exercitarea dreptului ce decurge din articolul 21 TFUE.

71 În consecință, refuzul autorităților unui stat membru de a recunoaște, cu toate elementele sale, un nume de familie al unui cetățean al acestui stat, astfel cum a fost stabilit într-un alt stat membru, în care locuiește cetățeanul respectiv, și înscris timp de 15 ani în registrul de stare civilă al primului stat membru, constituie o restricție privind libertățile recunoscute de articolul 21 TFUE oricărui cetățean al Uniunii.

Cu privire la existența unei justificări a restricției privind libertatea de circulație și de ședere a cetățenilor Uniunii

Observațiile prezentate Curții

72 Potrivit reclamantei din acțiunea principală, aplicarea ordinii publice presupune întotdeauna existența unei legături suficiente cu statul membru în discuție. Or, în cazul său, ar lipsi legătura suficientă cu acest stat, dat fiind că, de la data adopției sale, reclamanta din acțiunea principală locuiește în Germania.

73 Guvernele austriac, ceh, italian, lituanian și slovac susțin că, în cazul în care Curtea ar considera că refuzul de a recunoaște anumite elemente ale unui nume de familie, în aplicarea Legii privind abolirea clasei nobiliare, constituie un obstacol în calea libertății de circulație a cetățenilor Uniunii, un astfel de obstacol este justificat prin considerații obiective și este proporțional cu obiectivul urmărit.

74 Guvernul austriac, în special, arată că dispozițiile în cauză în acțiunea principală urmăresc protejarea identității constituționale a Republicii Austria. Legea privind abolirea clasei nobiliare, chiar dacă nu este un element al principiului republican, principiu director al Legii constituționale federale, ar constitui o decizie fundamentală în favoarea unei egalități de tratament formale a tuturor cetățenilor în fața legii, niciun cetățean austriac neputând fi particularizat prin complemente ale numelui sub forma unor indicii de noblețe, de titluri sau de demnități, al căror unic rol ar fi să constituie o formă de distincție a titularului și care nu au legătură cu profesia sau cu studiile sale.

75 În opinia guvernului austriac, eventualele restricții privind libertățile de circulație, determinate de aplicarea în cazul cetățenilor austrieci a dispozițiilor în discuție în acțiunea principală, sunt, așadar, justificate în lumina istoriei și a valorilor fundamentale ale Republicii Austria. În plus, dispozițiile respective nu ar restrânge exercitarea libertăților de circulație dincolo de cadrul a ceea ce este necesar în vederea atingerii obiectivului menționat mai sus.

76 Guvernul austriac susține totodată că s-ar aduce atingere ordinii publice în Austria dacă numele de familie al reclamantei din acțiunea principală ar trebui recunoscut ca fiind corespondentul numelui de familie al adoptatorului în forma pentru feminin, nume stabilit în Germania prin ordonanța Kreisgericht Worbis din 24 ianuarie 1992. Această recunoaștere ar fi incompatibilă cu valorile fundamentale ale ordinii juridice austriece, în special cu principiul egalității, înscris la articolul 7 din Legea constituțională federală și pus în aplicare prin Legea privind abolirea clasei nobiliare.

77 Guvernul ceh arată că, deși, potrivit jurisprudenței Curții, diferențele constatate în dreptul statelor membre în ceea ce privește numele persoanelor pot conduce la o încălcare a Tratatului FUE, acesta nu este cazul în două situații, mai precis atunci când numele cuprinde în alcătuirea sa un titlu de noblețe pe care persoana nu poate să îl poate în statul membru al cărui cetățean este și atunci când numele cuprinde o denumire care ar fi contrară ordinii publice dintr-un alt stat membru.

78 Guvernele italian și slovac apreciază că, deși s-a constatat o restricție privind libera circulație a persoanelor, ea urmărește un obiectiv legitim, constând în respectarea unei norme constituționale care exprimă un principiu de ordine publică cu valoare esențială într-un sistem republican. Imposibilitatea de a înregistra un nume de familie dacă elementele nobiliare nu sunt eliminate din cuprinsul acestuia s-ar întemeia pe considerații obiective și ar fi proporțională cu obiectivul vizat, întrucât aceasta ar fi singura măsură pentru a face posibilă realizarea obiectivului respectiv.

79 În același sens, guvernul lituanian consideră că, atunci când se impune protejarea valorilor constituționale fundamentale ale statului, precum, în special, limba națională în ceea ce privește Republica Lituania sau valorile fondatoare ale ordinii juridice sau ale structurii statale în ceea ce privește Republica Austria, statul membru respectiv trebuie să aibă posibilitatea de a lua el însuși decizia cea mai potrivită în ceea ce privește numele de familie al unei persoane și, în anumite cazuri, să rectifice numele atribuit de către un alt stat.

80 Comisia observă că numele Fürstin von Sayn-Wittgenstein a fost dobândit în mod legal în Germania, chiar dacă a fost dobândit prin eroare. În plus, acest nume a fost deja recunoscut de autoritățile austriece, chiar dacă și aceasta s-a datorat unei erori. Așa fiind, ar trebui avută în vedere, în contextul istoriei constituționale austriece, Legea privind abolirea clasei nobiliare, ca element al identității naționale. Pentru a putea aprecia dacă obiectivele urmărite prin această lege ar putea justifica restricția privind libera circulație a persoanelor într-o situație precum cea care face obiectul procedurii principale, ar trebui să se evalueze comparativ, pe de o parte, interesul constituțional de a suprima elementele nobiliare ale numelui de familie al reclamantei din acțiunea

principală și, pe de altă parte, interesul de a păstra acest nume care a fost înregistrat în registrul de stare civilă austriac timp de 15 ani.

Răspunsul Curții

81 În conformitate cu o jurisprudență constantă, un obstacol în calea liberei circulații a persoanelor nu poate fi justificat decât dacă se întemeiază pe considerații obiective și este proporțional cu obiectivul legitim urmărit de dreptul național (a se vedea Hotărârea din 18 iulie 2006, De Cuyper, C-406/04, Rec., p. I-6947, punctul 40, Hotărârea din 11 septembrie 2007, Schwarz și Gootjes-Schwarz, C-76/05, Rep., p. I-6849, punctul 94, Hotărârea Grunkin și Paul, citată anterior, punctul 29, precum și Hotărârea Rüffler, citată anterior, punctul 74).

82 Potrivit instanței de trimitere și guvernelor care au prezentat observații Curții, o considerație obiectivă ar putea fi invocată ca motiv justificativ în acțiunea principală în raport cu Legea privind abolirea clasei nobiliare, care are rang de normă constituțională și care aplică în acest domeniu principiul egalității, precum și în raport cu jurisprudența Verfassungsgerichtshof din anul 2003.

83 În această privință, trebuie să se admită că, în contextul istoriei constituționale a Austriei, Legea privind abolirea clasei nobiliare, ca element al identității naționale, poate fi luată în considerare la evaluarea comparativă a intereselor legitime cu dreptul de liberă circulație a persoanelor recunoscut de dreptul Uniunii.

84 Justificarea invocată de guvernul austriac prin trimitere la situația constituțională din Austria trebuie interpretată ca fiind o invocare a ordinii publice.

85 Considerații obiective legate de ordinea publică pot justifica, într-un stat membru, refuzul recunoașterii numelui de familie al unuia dintre cetățenii acestuia, astfel cum a fost atribuit într-un alt stat membru (a se vedea în acest sens Hotărârea Grunkin și Paul, citată anterior, punctul 38).

86 În mod repetat, Curtea a amintit că noțiunea de ordine publică ca justificare a unei derogări de la o libertate fundamentală trebuie interpretată în mod strict, astfel încât sfera ei să nu poată fi stabilită unilateral de fiecare stat membru fără exercitarea unui control din partea instituțiilor Uniunii Europene (a se vedea Hotărârea din 14 octombrie 2004, Omega, C-36/02, Rec., p. I-9609, punctul 30, și Hotărârea din 10 iulie 2008, Jipa, C-33/07, Rep., p. I-5157, punctul 23). Din aceasta rezultă că ordinea publică nu poate fi invocată decât în caz de amenințare reală și suficient de gravă, care afectează un interes fundamental al societății (a se vedea Hotărârea Omega, citată anterior, punctul 30 și jurisprudența citată).

87 Nu este mai puțin adevărat că circumstanțele specifice care ar putea justifica recurgerea la noțiunea de ordine publică pot varia de la un stat membru la altul și de la o perioadă la alta și că, în această privință, trebuie astfel să se recunoască autorităților naționale competente o marjă de apreciere în limitele impuse de tratat (a se vedea Hotărârea Omega, citată anterior, punctul 31 și jurisprudența citată).

88 În cadrul acțiunii principale, guvernul austriac a precizat că Legea privind abolirea clasei nobiliare constituie o aplicare a principiului mai general al egalității în drepturi a tuturor cetățenilor Austriei.

89 Ordinea juridică a Uniunii urmărește incontestabil să asigure respectarea principiului egalității ca principiu general al dreptului. Acest principiu este consacrat la articolul 20 din Carta drepturilor fundamentale. Nu poate fi pus, așadar, la îndoială faptul că obiectivul de a respecta principiul egalității este compatibil cu dreptul Uniunii.

90 Măsurile care restrâng o libertate fundamentală nu pot fi justificate prin motive legate de ordinea publică decât dacă sunt necesare pentru protecția intereselor pe care urmăresc să le garanteze și numai în măsura în care aceste obiective nu pot fi atinse prin măsuri mai puțin restrictive (a se vedea Hotărârile citate anterior Omega, punctul 36, și Jipa, punctul 39).

91 Curtea a precizat deja, în această privință, că nu este indispensabil ca măsura restrictivă edictată de autoritățile unui stat membru să corespundă unei concepții adoptate de toate statele membre în ceea ce privește modalitățile de protecție a dreptului fundamental sau a interesului legitim în cauză și că, în schimb, necesitatea și proporționalitatea dispozițiilor adoptate în materie nu sunt excluse pentru simplul motiv că un stat membru a ales un sistem de protecție diferit de cel adoptat de un alt stat membru (Hotărârea Omega, citată anterior, punctele 37 și 38).

92 Trebuie amintit totodată că, în conformitate cu articolul 4 alineatul (2) TUE, Uniunea respectă identitatea națională a statelor membre, forma republicană de guvernământ făcând parte de asemenea din această identitate.

93 În speță, trebuie menționat că nu pare disproporționat ca un stat membru să urmărească realizarea obiectivului de garantare a principiului egalității prin interzicerea oricărei dobândiri, posesii sau folosiri de către cetățenii săi a unor titluri de noblețe sau a unor elemente nobiliare care pot face să se creadă că persoana care poartă numele respectiv deține o astfel de demnitate. Prin refuzul de a recunoaște elementele nobiliare ale unui nume precum cel al reclamantei din acțiunea principală, autoritățile austriece competente în materie de stare civilă nu par să fi depășit cadrul a ceea ce este necesar pentru a asigura realizarea obiectivului constituțional fundamental pe care îl urmăresc.

94 În aceste condiții, refuzul autorităților unui stat membru de a recunoaște, cu toate elementele sale, un nume de familie al unui cetățean al acestui stat, astfel cum a fost stabilit într-un al doilea stat membru, în care locuiește cetățeanul respectiv, cu ocazia adopției sale la vârsta adultă de către un cetățean al acestui al doilea stat membru, în cazul în care acest nume de familie conține un titlu de noblețe care nu este permis în primul stat membru în temeiul dreptului său constituțional, nu poate fi considerat o măsură care aduce atingere nejustificată liberei circulații sau ședere a cetățenilor Uniunii.

95 În consecință, trebuie să se răspundă la întrebarea adresată că articolul 21 TFUE trebuie să fie interpretat în sensul că nu se opune posibilității autorităților unui stat membru de a refuza, în circumstanțe precum cele din acțiunea principală, să recunoască, cu toate elementele sale, un nume de familie al unui cetățean al acestui stat, astfel cum a fost stabilit într-un al doilea stat membru, în care locuiește cetățeanul respectiv, cu ocazia adopției sale la vârsta adultă de către un cetățean al acestui al doilea stat membru, în cazul în care acest nume de familie conține un titlu de noblețe care nu este permis în primul stat membru în temeiul dreptului său constituțional, din moment ce măsurile luate de aceste autorități în contextul menționat sunt justificate prin motive legate de ordinea publică, mai precis acestea sunt necesare pentru protecția intereselor pe care urmăresc să le garanteze și sunt proporționale cu obiectivul legitim urmărit.

Cu privire la cheltuielile de judecată

96 Întrucât, în privința părților din acțiunea principală, procedura are caracterul unui incident survenit la instanța de trimitere, este de competența acesteia să se pronunțe cu privire la cheltuielile de judecată. Cheltuielile efectuate pentru a prezenta observații Curții, altele decât cele ale părților menționate, nu pot face obiectul unei rambursări.

Pentru aceste motive, Curtea (Camera a doua) declară:

Articolul 21 TFUE trebuie interpretat în sensul că nu se opune ca autoritățile unui stat membru să poată refuza să recunoască, cu toate elementele sale, un nume de familie al unui cetățean al acestui stat, astfel cum a fost stabilit într-un al doilea stat membru, în care locuiește cetățeanul respectiv, cu ocazia adopției sale la vârsta adultă de către un cetățean al acestui al doilea stat membru, în cazul în care acest nume de familie conține un titlu de noblețe care nu este permis în primul stat membru în temeiul dreptului său constituțional, din moment ce măsurile luate de aceste autorități în contextul menționat sunt justificate prin motive legate de ordinea publică, mai precis sunt necesare pentru protecția intereselor pe care urmăresc să le garanteze și sunt proporționale cu obiectivul legitim urmărit.

Semnături